

**Scenariusz lekcji,
przeprowadzonej w klasie II/III szkoły ponadgimnazjalnej,
z historii i społeczeństwa**

1. Wątek i TEMAT: 6, Gospodarka. Temat: Rodzi się kapitalizm - w banku i na giełdzie
2. Autor: Bartosz Rzońca
3. Klasa: 2 lub 3 ponadgimnazjalna (liczba uczniów 24-30)
4. Program: KPW-
Jest to lekcja w formie wycieczki do domu maklerskiego lub giełdy, gdzie uczniowie mają okazję przyjrzeć się z bliska funkcjonowaniu giełdy, rynkom kapitałowym, inwestowaniu. Podsumowaniem będzie udział w grze planszowej, która jest symulacją inwestowania i zarabiania pieniędzy zarówno na giełdzie, na rynku nieruchomości, jak i w codziennym życiu.
5. Czas trwania: ok. 2-3 godziny
6. Czas realizacji: 3
(ile lekcji obejmuje scenariusz)
7. Metody przeprowadzenia lekcji: wycieczka, dyskusja, gra planszowa
8. Formy pracy: praca zbiorowa, praca grupowa
9. Cele:
Uczeń:
 - opisuje instytucje ważne dla rozwoju gospodarki kapitalistycznej (np. bank, giełdę, weksel),
 - wyjaśnia pojęcia: bank, giełda, weksel, ubezpieczenie, rynek kapitałowy,
 - interpretuje wykresy i proste mechanizmy giełdowe.
10. Spodziewane efekty (umiejętności, jakie powinien zdobyć uczeń)
 - uczeń potrafi ocenić dostępne opcje finansowania,
 - uczeń potrafi dostrzec okazje na giełdzie i rynku nieruchomości.

11. Metody sprawdzania osiągniętych celów

- udział w grze,
- test sprawdzający wiedzę.

12. Sposoby motywowania uczniów:

- każdy uczeń może dostać dodatkowe oceny za wyjątkowy wkład pracy, zaangażowanie i zainteresowanie danym tematem,
- należy chwalić doceniać starania uczniów,
- treści wycieczki przekazywane w ciekawej i atrakcyjnej formie.

13. Przygotowanie do lekcji (jakie warunki powinny być spełnione, aby prawidłowo przeprowadzić lekcje):

- zapoznanie się przez nauczyciela ze scenariuszem lekcji, ze skryptem, z zasadami gry,
- przygotowanie oddzielnego pomieszczenia do gry planszowej.

14. Środki dydaktyczne:

- środki naturalne (wizyta w domu maklerskim ewentualnie na giełdzie, rozmowa z profesjonalistą)

15. Materiały dydaktyczne:

- materiały do gry edukacyjnej
- skrypt dla nauczyciela
- test sprawdzający wiedzę
- materiały podsumowujące
- przykładowe wykresy

16. Słowniczek pojęć:

Bank - od włoskiego *banco* oznaczającego ławkę, przy której pracowali włoscy handlarze, zajmujący się przekazywaniem monet kruszcowych od jednych klientów do drugih. Początkowo kantor wymiany pieniądza, od XIII w. również przedsiębiorstwo zajmujące się udzielaniem pożyczek i realizowaniem przekazów pieniężnych. W dzisiejszym rozumieniu bank, to osoba prawna wykonująca działalność gospodarczą, polegającą na przyjmowaniu depozytów, udzielaniu kredytów, wydawaniu instrumentów pieniądza elektronicznego oraz innych czynności, określonych przepisami ustawy Prawo bankowe i wymienionych w statucie banku.

Giełda - forma zorganizowanego rynku, na którym sprzedawane są ściśle określone towary, według określonych norm i zasad. Do najważniejszych giełd zaliczamy giełdy towarowe i kapitałowe.

Weksel - sformalizowany dokument, rodzaj papieru wartościowego, w którym wystawca weksla zobowiązuje się bezwarunkowo, że inna osoba dokona na rzecz odbiorcy weksla zapłaty określonej sumy pieniężnej albo sam przyrzeka, że zapłaci sumę wekslową odbiorcy weksla.

Ubezpieczenie - umowny obowiązek świadczenia ubezpieczyciela, zapewniający pokrycie potrzeb majątkowych, które mogą powstać w przyszłości u poszczególnych jednostek, wskutek występujących zdarzeń losowych.

Rynek kapitałowy - jest rynkiem specyficznych papierów wartościowych (akcje, obligacje), których okres wykupu jest dłuższy niż 1 rok, przeznaczonych głównie na finansowanie inwestycji. Przykładami takich aktywów są długoterminowe obligacje rządowe, czy komunalne (miast, gmin), obligacje przedsiębiorstw, czy kredyty hipoteczne (pod zastaw nabytej, bądź posiadanej nieruchomości).

Kapitalizm - system społeczno-gospodarczy oparty na własności prywatnej, wolności osobistej i swobodzie zawierania umów. Powstał na przełomie XV i XVI wieku w Europie Zachodniej. Przyspieszenie rozwoju kapitalizmu nastąpiło w wyniku rozwoju techniki i technologii w XIX, a w szczególności w XX wieku. Współcześnie jest dominującym systemem ekonomicznym w świecie.

Kapitał - pieniądze lub coś, co ma pewną ustaloną wartość.

Bankructwo - gdy nie masz dostatecznie dużego przychodu lub gotówki, żeby zapłacić swoje rachunki.

Dywidenda - zysk spółki wypłacany jej udziałowcom. Dywidendy są zwykle wypłacane raz na kwartał.

17.Przebieg lekcji:

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYŻSZA SZKOŁA
EUROPEJSKA
IM. KS. JÓZEFA TISCHNERA

KANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Lp.	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów	czas	Umiejętności kształcone w czasie lekcji
1.	Wycieczka Nauczyciel przedstawia plan wycieczki.	<i>Uczniowie słuchają, zadają pytania, wyjaśniają wątpliwości.</i>	10 min.	Uczniowie nastawieni są na odbiór informacji.
2.	Nauczyciel bierze udział w zwiedzaniu domu maklerskiego/giełdy.	<i>Uczniowie wraz z osobą oprowadzającą zwiedzają dom maklerski/giełdę. Dowiadują się o funkcjonowaniu rynku finansowego. Zadają pytania, wyjaśniają niejasne kwestie.</i>	60 min.	Uczniowie nastawieni są na odbiór informacji, analizują treści, streszczają i definiują najważniejsze pojęcia.
3.	Gra planszowa Podział klasy na grupy dwu osobowe. Tłumaczenie zasad gry.	<i>Uczniowie biorą udział w reorganizacji, słuchają, zadają pytania, wyjaśniają wątpliwości.</i>	10 min.	Uczniowie nastawieni są na odbiór informacji.
4.	Nauczyciel pełni rolę moderatora gry (jest kasjerem oraz obsługuje bank) .	<i>Uczniowie grają w grę planszową, inwestują w nieruchomości , kupują akcję spółek giełdowych.</i>	60 min.	Uczniowie szukają rozwiązań, dochodzą do wspólnych decyzji, motywują się do lepszego zarządzania finansami.
5.	Podsumowanie gry.	<i>Krótkie podsumowanie z udziałem chętnych uczniów.</i>	10 min.	Uczniowie definiują i streszczają zdobytą wiedzę.

Załącznik I

Karta pracy ucznia:

Wybrane zadania z gry planszowej

Zadanie	Quiz
Przykładowe pytania	Naczelnikiem Powstania Kościuszkowskiego był: Stanisław August PoniatowskiJan Kiliński<u>Tadeusz Kościuszko</u>Który z królów Polski miał przyobiecane w młodości stanowisko wicekróla Portugalii? Jan III SobieskiZygmunt III Waza<u>Jan Kazimierz</u>Dynastia austriacka rywalizująca z Jagiellonami to: HohenzollernowieWittelsbachowie<u>Habsburgowie</u>Potwierdzenie zdeponowania pewnej sumy pieniędzy na określony czas przy określonej stopie procentowej to: akcjajednostka uczestnictwa<u>certyfikat depozytowy</u>Kiedy indeksy giełdowe rosną mówimy o: <u>hossie</u>bessie

- c) dywidendzie
6. Kiedy indeksy giełdowe maleją mówimy o:
- a) bessie
 - b) hossie
 - c) stopie zwrotu
7. Masz tysiąc akcji spółki XYZ zakupionych po cenie jednostkowej 10 euro. Ogłoszony zostaje podział akcji z 1 na 2. Potem zarząd zatwierdza kwartalną dywidendę w wysokości 0,03 euro za akcję. Ile wynosi Twój kwartalny zysk?
- a) 10 euro
 - b) 30 euro
 - c) 60 euro
8. Papiery wartościowe zarządzane przez profesjonalną firmę inwestycyjną to:
- a) jednostki uczestnictwa
 - b) akcje
 - c) certyfikaty depozytowe
9. Jakie były siły floty polskiej i szwedzkiej przed bitwą pod Oliwą?
- a) Obie floty miały po 4 okręty
 - b) flota polska miała 10 okrętów, a szwedzka 6
 - c) flota polska miała 5 okrętów, a szwedzka 9
10. W jakim kraju najwcześniej objawił się obecny, światowy kryzys finansowo-ekonomiczny?
- a) w USA
 - b) w Wielkiej Brytanii
 - c) w Niemczech
11. W ciągu ostatnich 20 lat najszybciej rozwijającą się gospodarką świata były:
- a) USA

	b) Brazylia c) <u>Chiny</u> 12. Depozyt oprocentowany jest na 5%. W banku A ma odsetki kapitalizowane miesięcznie, w banku B - rocznie. Oznacza to, że oprocentowanie jest: a) jednakowe w obu bankach b) <u>wyższe w banku A</u> c) wyższe w banku B				
Zadanie	Zdarzenie losowe				
Przykładowe zdarzenia	<table><tr><td>Wygrałeś trójkę w totolotka. Kolektura wypłaca</td><td>Bank wypłaca Ci odsetki od lokaty w wysokości 50.</td></tr><tr><td>Bank wypłaca Ci odsetki od lokaty w wysokości 50.</td><td>Kupiłeś samochód, musisz zapłacić podatek w</td></tr></table>	Wygrałeś trójkę w totolotka. Kolektura wypłaca	Bank wypłaca Ci odsetki od lokaty w wysokości 50.	Bank wypłaca Ci odsetki od lokaty w wysokości 50.	Kupiłeś samochód, musisz zapłacić podatek w
Wygrałeś trójkę w totolotka. Kolektura wypłaca	Bank wypłaca Ci odsetki od lokaty w wysokości 50.				
Bank wypłaca Ci odsetki od lokaty w wysokości 50.	Kupiłeś samochód, musisz zapłacić podatek w				
	Wszystkie pozostałe materiały znajdują się w folderze „materiały do gry”.				

